

Silvo Šinkovec

Želje

Mladi romajo od šole do šole in si ogledujejo stavbe, skušajo začutiti ozračje, sprašujejo o pogojih in točkah. Kaj je potrebno, da bi se vpisali v šolo? Katera šola je boljša, katera ponuja več? Od petih razpisanih mest v srednjih šolah bo letos eno ostalo prazno. Ker ni več toliko otrok, kot je vpisanih mest. Včasih so se učenci gnetli pred šolami, sedaj šole tekmujejo med seboj, da bi pridobile učence.

Od kar imamo zunanje preverjanje znanja za vpis na srednjo šolo, so se pogovori osredotočili na število točk. Žal je veliko preveč govorjenja o točkah in premalo o interesih. Zadnja mednarodna raziskava (3., 5. in 7. razred) je pokazala, da ima mnogo več italijanskih otrok oblikovano poklicno željo kot slovenskih. To najbrž pomeni, da se naši otroci manj pogovarjajo in manj razmišljajo o prihodnosti. Morda si tega celo ne upajo. Ker imajo premalo podatkov, premalo vzpodbud, premajhno samospoštovanje?

Dr. Janez Janež je kot desetletni fant hrepenel, da bi šel na Kitajsko. Res je šel in tam postal svetovno znan kirurg, misijonar. Kaj je bilo skrito v njegovi notranjosti, da je sanjal svoje življenjske sanje tako mlad in jih tudi uresničil? Podobno tudi nekateri drugi otroci zelo zgodaj sanjajo svoje življenjske sanje.

Želje, ki so zapisane v otroško dušo in prihajajo na dan v najrazličnejših oblikah, so notranje vodnice, ki pomagajo iskati življenjsko pot. Zato bi morali starši, učitelji in drugi vzgojitelji otroke spodbujati, da bi raziskovali svoje želje, se o njih pogovarjali in jih preverjali. Poklicno svetovanje naj bi bilo bolj del vsakdanjika, kot pa 'skrivnostni' pogovori v pisarnah strokovnjakov. Čeprav je tudi to potrebno. Kakor je potreben trud do uresničitve želja. Tudi v naporu je zadovoljstvo in v delu veselje.

Tudi pri vpisu na srednje šole in na fakultete bi morali bolj upoštevati želje. Želje nosijo v sebi notranjo motivacijo, ki pomaga pri šolskem delu. Če otrok res sledi svoji želji, bo motiviran za šolsko delo, manj bo težav z disciplino in nedelom. Če željam ne posvečamo dovolj pozornosti, pomeni, da ne spoštujemo otrokove osebnosti. Otrok se mora prilagajati predvsem zunanjim zahtevam, ki ga omejujejo in utesnjujejo. Če si deklice želi postati vzgojiteljica, bo težko delala na gostinski šoli; če si želi postati medicinska sestra, bo težko uspela na ekonomski šoli. Če bi bil fant rad policist, se bo mučil s predmeti v gimnaziji. Ni rečeno, da ti mladostniki šole ne bodo naredili. Nočem reči, da so želje edini kriterij za izbiro šole. Toda želim poudariti, da so želje zelo pomembne in jih ne bi smeli zanemariti. Otrokove želje zahtevajo večjo pozornost, kot jo imajo. Moramo jih vprašati, česa si želijo. To bi bil izraz spoštovanja otrok, pokazali bi jim, da jim zaupamo, jih upoštevamo in jim verjamemo ter se nanje zanesemo. Samospoštovanje otrok bi raslo. Oni sami bi se bolj opazovali in imeli bolj izdelano stališče na tem področju. To je velik izziv za slovensko kulturo, izziv za naše šolstvo. Še posebej v teh mesecih.